

# DE REFORMATIE

## WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder. — Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Drs R. H. Bremmer, Zwolle; Ds J. van Bruggen, Assen; Drs D. J. Buwalda, Kampen; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds L. Doekes, Hilversum; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; Prof. B. Holwerda, Kampen; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Apeldoorn; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Haarlemmermeer; Mr J. Meulink, Enschede; Drs H. M. Mulder, Kampen; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds H. J. Schilder, Utrecht; Ds J. Smelt, Groningen; Dr H. Smilde, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Grootegast; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds C. Vonk, Schiedam; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen; voor medewerkers: rechtstreeks aan hen of aan de administratie.

Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes, Tel. 2424 — Postrek. Nummer 406040 ten name van „DE REFORMATIE”, GOES.

Abonn.: f 4.— per halfj., buitenl. f 10.— per jaar; losse nummers 20 cent, alles bij vooruitbetaling. Advertentiën: 20 cent per m.m.

INHOUD: Hoofdartikel: „Uw oecumenische taak”. — Hoe de H. Geest ons en onzen kinderen Chr. onderwijs geeft, 2. — Gedicht. — Uit de Schrift: „Ziet toe....” (Hebr. 3:12). — Opvoeding en Onderwijs: De behandeling der z.g. „sexuele stoffen” op de jeugdvergadering. —

Kerkelijk leven: Geen leer der „doleerende kerken”. — Over Jeremia 31. — Gemeedelijk Kampen. — Perschoon: Prof. Diepenhorst over „voortgaande reformatie”. — Kerknieuws.

verloochening van het oecumenisch apostolaat: een bondgenootschap met haar aangaan is: verstoring van de oorspronkelijke oecumenische beweging, gestuwd uit het oude paradijs. De zondvloed was een oecumenisch gericht, maar dan ter behouding van de oecumenische kerk, en het oecumenisch apostolaat. De sectariërs zijn verdrongen, en de isolationisten, maar de kerk is behouden. De weg der oecumenische beweging van het apostolaat loopt nu eenmaal door een ark. En als daarom ons doopsformulier, nog wel in het gebed, over dien zondvloed spreekt, dan durf ik zeggen: uw doop, die in dien zondvloed zijn prototype vond, was een plaatsing van uw voet op het oecumenisch pad. Wie daarom zeggen zou: doop allen wat in het doophuis komt, alles, ook wanneer het zich stelt tegenover de oecumenische goddelijke boodschap, die wint misschien wel breede getallen (zoo lang het duurt.....), maar hij werkt het oecumenisch apostolaat alleen maar tegen. Hij werkt tegen de kerk, die haar leven lang oecumenisch heeft willen zijn, en hij werkt vóór de secte, het schisma. De zonde werkt het separatisme van Kain altijd in de hand: de separatisten zijn meestal in de meerderheid, en de oecumenisch goed-gezinden zijn meestal in de minderheid. Dat staat in uw eigen belijdenis, als ze zegt: de kerk, d.w.z. de oecumenische gemeenschap, schijnt somwijlen een tijd lang zeer klein en als tot niet gekomen te zijn in de oogen der menschen. En dan wordt gewezen naar Achab's „boosen tijd”. Achab was koning over Israël; hij had dus tot taak: de kerk onvervalscht te bewaren. Want dóór Israëls bedding niet te verleggen, moest het zuiver te houden water van Gods genadewoord, en van den messiaanschen zegen, eenmaal, op het Pinksterfeest n.l., uitmonden in de „oecumenie”, dat breede wereldleven. Indien Achab Israëls leven zuiver bewaard had, dan zou hij met Elia, die oecumenische figuur van groot formaat, hebben meegewerkt: kerkbewaring is de eerste sociale, de primaire oecumenische daad. Maar Achab had een tyrische prinses getrouwd, ze heette Izebel; en die had al maar den mond vol van synthese, en van wereldhandel, en van wereldpolitiek, en van de oecumenische grootste-gemeene-deeler-religie, die boodschap-van-en-naar-en-voor-zichzelf. Daarom speelde Izebel de rol van oecumenische figuur in apostolische toga met een baret, waarop in 'esperanto-schrift vier dagen geborduurd waren de initialen: H. d. V., Herder der Volkeren. Maar Elia vond, dat de H. d. V. de Herder der Volkeren, de Pastor Oecumenicus, Christus was. De naar de belofte verstante Messias. Daarom maakte hij van Karmel een Oecumenisch Eendrachtspaleis: Karmel werd de Place de la Concorde van zijn Reformatie: hij deed de syncretisten in den ban. Daarom komt in de Openbaring van Johannes zoowel Izebel als Elia terug. Izebel wordt daar door den Herder der Volken in den ban gedaan, en de macht, de bevoegdheid van Elia wordt gegeven aan de twee getuigen van hoofdstuk 11. Die staan te profeteeren op de Place de la Concorde van de Revolutie: de breede straat van de groote stad, die geestelijk genaamd wordt Sodom en Egypte, en die gebouwd is daar, waar het kruis van Christus heeft gestaan: ze heet dus ook Jeruzalem, maar dan het sinds Pinksterfeest van de oecumenische opdracht onthevende, het van God verlatene. Op die Place de la Concorde hebben de getuigen de Formule der Ware Concorde voorgelezen: het bijbelsche getuigenis. Onvervalscht. En tot in de volkomenheid hebben ze dat getuigenis orthodox uitgewerkt (er staat: ze hebben de getuigenis „vleindigd”). Tegenover dat verlatene Jeruzalem staat dan op de laatste bladzijde van de Schrift het aangenomene, het vervulde, het Eeuwige Oecumenische Jeruzalem: de Stad des Grooten Ko-

## „Uw oecumenische taak”

### HOOFDARTIKEL

REDE, gehouden op den Bondsdag van den „Bond van Gereformeerde Meisjesverenigingen in Nederland”. Pinkstermaandag 1951

De toespraak, die ik tot U ga houden, draagt tot titel, zoals ge weet „Uw oecumenische taak”. Daar zit een vreemd woord in: oecumenisch. Als ge het te geleerd vindt, geeft dan niet mij de schuld: het onderwerp is Uw dienaar precies zoo opgegeven.

Toch behoeft ge van dat woord niet te schrikken. „Oecumenische taal” spreekt ge allemaal, elken Zondag. Ge belijdt dan, met de kerk van alle plaatsen: ik geloof een heilige, algemeene, christelijke kerk. „Algemeene” kerk, — in den oudsten tekst van de twaalf artikelen heet dat: „katholieke kerk”. Welnu, „katholiek” is hetzelfde als „oecumenisch”. De „oecumenie” beteekent zooveel als „de geheele bewoonde wereld”; daarom is „oecumenisch” zooveel als: de heele cultuur-wereld aangaande, tot de heele menscheid zich uitstrekkende. Ge vindt in uw handbijbelje, waarmee ge naar de kerk gaat, dan ook een oecumenisch erfstuk: de geloofsbelijdenis van Nicea; die is opgesteld in het z.g. eerste oecumenische conilie van 325. Daar zijn de Arianen veroordeeld, en de Katharen (of Novatianen); die konden, zoo staat er, niet bij de oecumenische kerk komen, als ze niet instemming betuigden met de dogma's — zoo staat het er — van de katholieke en algemeene kerk. Ook zijn daar bepalingen gemaakt over den zoogenaamden ketterdoop.

Dat klinkt allemaal nog al streng, en dogmatisch, en belijnd.

Nu, het is ook streng, en dogmatisch, en belijnd. Want de kerk is hier aan het woord; en ze staat op de wacht ten bate van de heele wereld. Want juist die orthodoxe Kerk heeft de oudste papieren van de oecumenische beweging; als een leeuw in vecht ze hier tegen haar belagers op het oecumenisch jachtterrein. De strenge, de orthodoxe, de tegen de ketterij zich schrap zettende kerk is nog nooit een secte geweest; ze heeft van den aanvang af begrepen, dat de waarheid Gods voor de heele wereld tot norm gesteld is; en dat dus iedereen, die aan de „oecumenie”, de groote breede wereld, een dienst bewijzen wil, de waarheid moet preeken alleen maar naar het bevel van Christus, en dat de eerste dienst, de eerste oecumenische veiligheidsdienst, dien men aan de wereld bewijzen kan, deze is: de ketterij, bijvoorbeeld van Arius, te bestrijden, en haar bij den naam te noemen. Als, om in een beeld van Jesaja te spreken, de kerkhonden, d.w.z. de waakhonden van den Goeden Oecumenischen Herder Jezus Christus, maar goed blaffen tegen de wolven, dan bewijzen ze hun oecumenischen dienst, dan vervullen ze hun oecumenische taak. Wie de ketterij, welke door een oecumenische kerk eenmaal veroordeeld is, toch weer toelaat, of er mee coquetteert, die verwijdt zich van de eerste en oudste en door God gewilde oecumenische beweging.

In feite toch is die beweging al aan den gang, sedert het moment, dat God tot zijn eerste menscheleke schepselen als zijn bondspartners sprak: gaat heen, bewoont de aarde, als Mijn „wachters” over dit Mijn erfbezit, bevolkt haar met kinderen van Mijn verbond, en brengt haar in cultuur tot Mijn eer. Toen Adam de eerste spade in den grond stak, deed hij oecumenisch dienst. Toen hij als gezinshoofd en meteen als „kerkvader”, aan zijn „mannin” de goddelijke bondswet als grondwet voor alle tijden en plaatsen verklaarde, was dat de eerste „oecumenische boodschap”. Toen Eva haar eerste kind baarde, was dat een eerste stuwing van de „oecumenische beweging”. Toen zij zondigde, was dat de eerste „oecumenische misdaad”. Toen God de moederbelofte schonk, was dat het eerste „oecumenische herstel”. Toen Kain zijn broeder doodde, in de eerste kerkvervolgving, was dat de eerste stoot tot een oecumenische contra-organisatie, de primordiale sectarische daad, de principiele afbuiging van de oecumenische paden. Kain was de eerste sectariër, en juist als sectemensch verenigde hij op den duur de meeste stemmen op zich, en het grootste aantal volgelingen. Toen dacht die groote dwaas, dat hij oecumenisch was gezind, en oecumenisch werkte; want hij was zoo dom, als de zonde een mensch maar dom kan maken; hij dacht, dat je, om oecumenisch te kunnen werken, het grootste getal achter je moest hebben. Maar God zei: welneen, oecumenisch bezig zijn in het oecumenisch apostolaat, dat beteekent: de zendingstaak vervullen. De zendingstaak, die je met het op één bepaald wereldplekje ontvangen Woord van God doet uitgaan naar heel de wereld; en dan te zeggen: ik heb nu aan u overgegeven wat ik van den Heere ontvangen heb.

Aan die oudste en grondwettige oecumenische beweging bleef Adam in zijn bekeering trouw, en na hem Abel, en Seth; maar Kain kiest de secte. Hij scheldt zich af. Hij wil, als voorbode van den Antichrist, de heele wereld winnen voor zijn revolutie tegen de van God „ontvangen” waarheid. En nu meent hij, dat het getal uitmaakt, wie den oecumenischen slag gewonnen heeft. Maar God zegt: de oecumenische beweging is van Mij uitgegaan, en wordt door Mij ook tot een goed einde gebracht; daarom is de vraag, wie 't oecumenisch apostolaat bedient, alleen dan goed te beantwoorden, als men vóór de vraag stelt: wie het van God „ontvangen” Woord onvervalscht bewaart, en daarmee tot de breede wereld uitgaat. De oudste, de oorspronkelijke, de „oprechte” oecumenische beweging is niet: de wereldgetallen winnen voor je afwijkende boodschap, maar: zooveel mogelijk menschen winnen willen voor Gods richtende, normatieve boodschap. Ketterij is altijd

nings, vierkant gebouwd en de poorten daarvan staan naar alle kanten open.

Natuurlijk begrijpt ge allemaal, dat er over dit onderwerp veel meer te zeggen is. Maar dit kleine beetje is genoeg, om u te herinneren, dat ons Pinksterfeest het Oecumenisch Feest der kerk is. En dus het verplichte Oecumenisch Feest der Wereld. Wie op Pinksterfeest zich niet laat vergaderen tot de ware kerk, die bijkens Handelingen 2 van de valsche zeer duidelijk onderscheiden werd, en wie dus te kort doet aan het daar aan Christus als Gods Zoon en onzen Borg gebonden Evangelie-naar-de-Schriften, die heeft het recht verbeurd, te spreken van en vóór het oecumenisch apostolaat. Al roept hij ook de keel zich schor voor de Oecumenische Boodschap, en voor de Oecumenische Beweging en voor het Oecumenisch Apostolaat, het wordt er niet anders van. De „Boodschappen” moeten trouw zijn aan de Boodschap; en zoo niet, er daagt geen oecumenische dageraad. De oecumenische feesten van God zijn de feesten van zijn „scherpslijpers” en dus van Zijn „scherpslijpers”. Er zijn ook andere scherpslijpers. Maar wie „scherpslijper” zoo iets als een passend scheldwoord alleen voor de sectariërs acht te zijn, die heeft reeds daardoor het oecumenische apostolaat in het slop gered. Dat slop is nu precies het plekje waar de duivel ons hebben wil: hij wil de Place de la Concorde liefst zien gereserveerd voor de herauten van de revolutie, niet voor die van Gods Reformatie uit Openbaring 11.

Geen wonder, dat nu de bijbel vol is van de oecumenische verkondiging van het Grootste Oecumenische Drama. Oecumenisch, — dat woord is geen nieuwe, maar een heel oude term. Reeds de Joden hebben in hun rabbijnsche geschriften het grieksche woord „oikoumenē” in hebreuwsche letters onvertaald als vāsten term getranscribeerd. Lucas zet de kerstboodschap in met de oecumene: keizer Augustus wil de oecumene voor het Romeinsche rijk, het Beest van Daniël, en van de Openbaring laten beschrijven; maar op dat moment begint de Grootste Zoon van David van uit een stal in Bethlehem de wereld, de oecumene, voor zich, en voor den God-van-David te „beschrijven”. Oecumene is dan de bewoonde wereld, gezien als operatieplaats der wereldpolitiek. Het Beest grijpt naar die wereldpolitiek: maar de Geest was Hem al eeuwen vóór: dat was, toen Hij David liet salven tot koning van de bakermat der theocratie, d.w.z. tot koning van Israëls oecumenisch gerichte gemeenschap ter zuiverhouding van de oecumenische wereldwateren. De huiskamer van Isal, waar David wordt gezalfd, en de stal van Bethlehem, van waar de Zoon van David zijn wereldregiment begint, ze zijn de pleisterplaatsen van Gods Oecumenische Beweging, zoo oud als de door Gods verbond geregeerde wereld zelf. Dezelfde Keizer Nero, die in de Openbaring van Johannes beeld van den oecumenischen Antichrist is, heet in grieksche keizertitels Oecumenisch Daemon, gelijk Keizer Claudius genaamd wordt Oecumenisch Welddoener, of Heiland. „Oecumenisch” is hier een kwestie van wereldpolitiek en wereldcultuur geworden. Daarom beveelt de Schrift de oecumenische prediking (Matth. 24:14). En Christus stelt tegenover de satanische verlokking van oecumenische wereldmacht het „daar staat geschreven”: Hij wil alleen door gehoorzaamheid de Oecumenische Holland-Rechter worden (Lc. 4:5). Christus voorspelt in het laatste der dagen een oecumenische verzoeking (Op. 3:10) en katastrofe (Luc. 21:26); en zoo voorspelt de profeet Agabus een oecumenischen hongersnood (Hand. 11:28); hij is daarin bondgenoot van Johannes op Patmos, die bij de opening van het derde zegel het zwarte paard van den honger ziet stuiven over de wereld (Op. 6:5, 6). Het is alles de ouverture van het oecumenisch gericht (Hand. 17:31).

Om kort te gaan: de bijbel spreekt doorlopend, van Genesis één tot Openbaring 22, van het grootste één oecumenische Drama: aan den éenen kant is er de oecumenische prediking (Rom. 10:18, vgl. Ps. 19:5), aan de andere zijde: de oecumenische dwaling, de oecumenische verleiding, onder aanvoering van den Antichrist, Gods grooten Tegenstander, met zijn „katholieken”, d.i. algemeen propagandadienst, met zijn oecumenische Tegenpraak tegen de Spráák van God en tegen al zijn Spréuken.

Velen willen tegenwoordig de „antithese” wegredeneeren; en met de principieele loóchening van een principieele antithese gaan ze dan een „doorbraak” forceeren tusschen de bestaande partijen. Dat deed enkele jaren geleden ook Adolf Hitler met zijn paranympen; Rosenberg was toen zijn profeet. Er zullen altoos vele proselitiëten te winnen zijn voor deze doorbraak-theorie, in welke gedaante ze ook verschijnt. Maar als eenmaal met behulp van deze theorie de losvan-de-antithese-beweging de scharen van de dissidenten tegen het antithesestellend evangelie bijeengetrommeld heeft, dan zal daarna de Antichrist de antitheseprediking téch weer opnemen. Hij zal teruggripen naar Genesis 3:15, doch alleen om daar tegenóver zijn woord, zijn „cóntra-evangelie” te stellen. De tekst is oud: Ik zet vijandschap tusschen de slang en het zaad der kerkvrouw. Maar de uitleg is nieuw. Immers, de slang, die was reeds in de dagen van het jonge christendom, b.v. in Pergamus, het symbool van het heidendom, met zijn Asclepiusverering. Asclepius gold als de god van Licht en Leven. De christenen echter hadden hún God van Licht en Leven; dat was die God

van wien Johannes spreekt in zijn evangelie, 't eerste hoofdstuk; want daar zegt hij: in den beginne was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God. In dat Woord nu was het Leven, en het Leven was het Licht der menschen. En dat Woord, dat is nu vleesch geworden. Het komt de slang, de oude slang, den kop verbrijzelen. Doch deze Bijbeltaal heeft voor de antichristen afgedaan. Wanneer dus straks het vereende heidendom de slang, als het Asclepius-symbool van „eigen” Licht en „eigen” Leven, tot oecumenisch symbool zal hebben uitgeroepen, dan zal de Antichrist getuigen: Ik zet vijandschap tusschen deze mijne slang en u, o vrouw der kerk; tusschen uw zaad en haar zaad; dat zaad der slang zal u den kop vermorselen, en gij krijgt niet eens de kans, om dat andere zaad de verzenen te vermorselen. De oecumenische antithese is dan wéér uitgeroepen. Gods Woord krijgt tenslotte altijd gelijk.

Daarom zal de kerk haar eerste taak zich aangewezenvinden, altijd weer, in het uitroepen van die eeuwenoude antithese. Geen doorbraak tolereert zij met valsche eenheidsleuzen tusschen die partijen, die de bijbelsche antithese hebben geloofd, of althans in felte hebben erkend, doch een doorbraak wil ze, met het scherpe wapen van die bijbelsche antithese, tusschen alle groepen en alle bewegingen, óók de oecumenische confessielooze kerkbeweging, en óók de oecumenische

### Gij zult bij brood alleen niet leven

Gij zult bij brood alleen niet leven, mensch, maar 't is de soevereine wil des Heeren, die U verhardt in 't kwaad of U doet keeren naar Zijn gebod. Zijn almacht kent geen grens!

Uw voorspoed en Uw tegenspoed zijn Hem, want Hij geeft het mandaat aan al Uw werken; aan melk en honing. Hij alleen kan sterken en zwakker maken. Alles volgt Zijn stem.

Verlaat het waanbeeld, mensch, te zijn iets meer dan 't willoos leem in 's pottbakkers handen. Hij doet zijn schalen in de oven branden tot scherven voor 't verderf of tot Zijn eer.

Wie peilt de diepten van God's vastgestelde plan? Hij laat Zijn wederstrevers hier nog bloeien tot aan hun dood, maar Zijn beminden groeien door druk tot 't heil, dat niet verwelken kan.

Laat dan Zijn Woord voor U genoegzaam zijn: God zal Uw eeuwigheidswaardij bepalen naar 't vruchtgebruik dat Gij uit 't brood zult halen, verstrekt door 's Doods- en 's Levenssoverein.

J. L. J.

gelijkgeschakelde jeugdbeweging, die de antithese naar de opvatting van den Bijbel hebben ontkend, en belachen, en als de grootste dwaasheid en versplinteringsmacht hebben vervloekt.

Het lijkt, beste meisjes, wel een onbegonnen werk, zoo niet een parmantige bluf, in dit verband, en ten overstaan van zóoveel dramatisch geweld, tot u te spreken over „uw oecumenische taak”. Wat zult gij beginnen, gij met uw kleine getal in een klein landje, dat zijn bijzondere, zijn eigen, zijn typeerende kracht in de oecumenische wereldpolitiek meer en meer verliest? Ik hóór het u al vragen.

Maar met zulke vragen moest ge den Pinkstergeest nu maar niet langer óphouden, en elkaar niet langer vervélen. Dacht ge, dat ze in Moskou elkaar niet weten te vertellen, dat de jongens en meisjes een oecumenische taak hebben?

Ja, maar, zoo werpt u misschien tegen: dáár zijn ook die enorme getallen! Goed, — maar kon soms de Pinkstergemeente van Handelingen 1 en 2 al met groote getallen pronken, toen zij de oecumenische opdracht kreeg: gaat uit in heel de wereld, onderwijst en doopt? Ja, maar zegt u, die Pinkstergemeente heeft krachten gezien, en téekenen aanschouwd, en de witte ruit op het witte paard is uitgegaan, destijds, om te overwinnen. Maar wij vandaag, wij zijn in de fin-de-siècle-stemming, en wij hebben vandaag eerder het gezicht op het vale, het roode, het zwarte paard, de paarden van dood-en-hades, van oorlog-en-bloed, van honger-en-brooddrunkenheid, dan op het witte paard van 't overwinnend evangelie, — wat kunnen wij nu nog doen? Het valt ons allemaal een beetje tegen. Soms lijkt het ons wel passend, dien franschen dichterna te spreken, die eens uitriep: Ik ben te laat geboren in een wereld die al te oud is.

Zoo, zoo, beste katholieke meisjes, valt het u allemaal een beetje tegen? Maar dan moest ge u toch wel wegschamen voor God. Heeft de bijbel soms iets anders voorgezegt, dan ge vandaag aanschouwt? O neen. Hij heeft u rustig voorbereid op een toekomst als de tegenwoordige is: een toekomst van slinkende kerkgetallen, van ondermijnd gezag, van de samensnoering van klassen, daarna ook van rassen, en van politieke groepen in een zogenaamde democratie, die al minder te vertellen krijgt, naarmate ze meer verliefd wordt op den éenen man, die haar weet te biologeeren met

zijn leuzen, en met zijn suggestie, dat hij been van haar been, en vleesch van haar vleesch is. Het is ons allemaal voorgezegt. Als onze getallen niet slonken, over heel de wereld, dan zou de vraag ons moeten kwellen: hebben wij wel ooit Christus' eschatologische redenen, hebben wij wel ooit de Openbaring van Johannes werkelijk verstaan? Als gij, meisjes, van de preeken van de dominees, en van de boeken van de professoren van uw eigen kerk ook maar een honderdste part othouden hebt, dan weet ge: we mogen het isolement niet éigenmachtig verkiezen, en we mogen bij een slinkend getal niet onverschillig de schouders ophalen, en niet zeggen: de weglouers zijn niet wijzer; want we hebben ook zelf schuld eraan, als ze met een goedmoedig gezicht van je vandaan loopen, inplaats van met een hartig scheldwoord, waaruit tenminste blijkt, dat ze van het klimaat der laatste dagen zijn geschróken. Maar nu de andere kant van deze medaille: ge moogt over een door anderen u ópgedrongen isolement nooit málken, alsof het een tegenvaller was; en over een slinkend getal niet pruttelen als een kind, dat zijn speelmakkers ziet weglouen naar een plekje, waar het interessanter is. Dit alles is ons voorgezegt: en dat betekent nu doodeenvoudig: God geeft u geen verlof, om uit een slinkend getal van christenmenschen een argument te halen om te zeggen: onze oecumenische taak houdt op, zodra we tot beneden een zeker numeriek minimum zijn weggezakt. Want de oecumenische opdracht van de kerk is aan geen plaats gebonden, en aan geen tijd gebonden, en dus ook niet aan een getal gebonden.

Daarom is uw eerste oecumenische taak: getuigen. De menschen zéggen soms een tikje smákend: nu ja, dat is goedkoop genoeg. Geef ons maar liever wat mánnelijkers te doen. En vooral: als ge het woord „oecumenische taak” in den mond neemt, geef ons dan direct een werkprogramma. En een beginselprogramma. Want anders kunnen we immers niets beginnen? Zijn zij, die zoo spreken, vergeten, wat Kuypers schreef in 1878? Een stembusprogramma, vond hij, moet zoo kort en beperkt van omvang zijn, als slechts éven doenlijk is: liefst één enkel woord, dat ieder onthoudt en in den mond houdt: een shibboleth. Moet het zijn, dan een volzin. Desmoods een zinsné. Kan het niet anders, dan een trits van zinsneden. Maar..... van een politieke geloofsbelijdenis is bij zulk een programma geen sprake. En wat het programma van beginselen betreft, daarvan schreef Kuypers: van uw beginselen kunt ge dan slechts een programma geven, als de beginselen van de anderen zich tegen de uwe overstellen. En, moet ge in het generaal oppositie voeren, dan kúnt ge, zegt Kuypers, niet aanstands een programma van beginselen stellen. „want in den aanvang weet ge nog niet, hoe ge het hebt”. Dat staat in het openingsartikel van Kuypers' „Ons Program”. Ik stel de vraag: wat staat hier anders dan: als ge niet getuigt, en dan zoo scherp mogelijk, dan komt er van een beginselprogramma en van een principieel beheerscht stembusprogramma nooit iets terecht. Sommigen zeggen tegen u: we moeten niet in zee gaan zonder een welomschreven en uitgewerkt programma: getuigen, dat is ons te goedkoop. Kuypers zei: zonder getuigen kómt ge nooit tot een goed programma; want uw beginselen komen pas in formule als de anderen de húnne stellen. En oppositie in het generaal voeren, dat kan pas van lieverlee: ge moet beginnen met getuigen. Dat is wel vandaag ons abe: oppositie in het generaal; bij een generale doorbraakpoging van de loochenaars der antithese hebben wij geen andere keus. En dan, zegt Kuypers, dan komt de zaak bovendien nog zóó te staan: indien (dát ook is nog ons abe voor heden) indien het aankomt op een uitzuivering van wat wel samenging, maar zonder saam te hóóren, dan moet een seinvlag van zeer scherpe kleuren aan de lijn, een seinvlag, die den echten vrienden weer geestdrift in de borst kan doen ontgloeien, maar de halfslachtige, de hybride bijlopers, onder een bedenkelijk hoofdschudden het eerste het beste hoekje om doet slaan. Alzoo Kuypers in 1878. En dáárop is toen die immense krachtsinspanning gevolgd.

Ik vrees wel eens, dat men u vandaag de hooge waarde van een trouw getuigenis wil leeren ontkennen. We zijn 'n poosje zoo gewend geweest aan ministers op een bondsdag, en aan een paar vrienden in de Kamers; maar nu we zien, dat ons getal — ik denk niet aan ons speciale kringetje, maar aan heel het christelijke, confessioneel volksdeel — nu we zien, zeg ik, dat ons getal zoo alinkt, nu zeggen velen: oecumenische wateren, laat die maar over hun oecumenische akkers loopen, en als we niet meer „grootte dáden” kunnen doen, á la Piet Hein, laat dan het „getuigen” maar over aan maranatha-broeders; dat is óns te aftandsch, althans in het kader van de wereldpolitiek. Dat kan nog in de kerk, maar niet daarbuiten.

Ik zeg u evenwel: uw oecumenische taak, uw pen-sum nummer één is: trouw getuigen. In „getuigen”, mits het niet opgaat in religiosistische zelfbeschrijving, doch in het rustig, evenwichtig doorgeven van den door ons beleden Schriftinhoud, ligt het begin van alle christelijke taakvervulling op oecumenisch gebied. Dacht u, dat getuigen zoo gemakkelijk was? Het is het zwaarste, wat er is: want het betekent: niet met prátjes komen, en óók niet met plátjes, niet met leuzen en niet met geuzen, maar met het Woord, dat zelf verklaart: den joden ben ik een ergernis, den grieken een dwaasheid. Als in Openbaring 11 de twee z.g. „olie-kinderen”, d.w.z. de twee ambtsdragers daar

stáán plein „volsie oude voorzi wat G en voc is? W verdra maar s men, c Christ- Geest- die C Pink is in

Dit misse van de hoefte kelijk stichte hun ee voor is studie doe, w zwijger getuige dig hee genwoe veel k woord pijnli men de geloof dat ma meisjes van „o de wa dan: m ma tot democ is áang nog, w menisch ook ov van ges wijs de met ge lieden „ zag in laat, v dan d stratie tieven „ wordt e wat he men n eigen W kelijk dat een niftelt o „kerk”. po het stuw; biedt e den nas ten. He in kerk revoluti matie. „ dat sta groot C tisch be reldker aangev naar de de één z naamde heerden tot bere den her van AU zegg: een bów mensche den zóó zelfleef den teg zal gaas vrijwilli nent van lijken „E En daa van de Jezus C verbond bereikt ben: de oecumen spraken. Daarv taak: te weging, van God kerk op te laten

hij been van is. Het is ons slonken, over moeten kwellen: zische redenen, Johannes werle preeken van de professoren rdstaart ont- het isolement en bij een slin- ers ophalen, en ijzer; want we met een goed- , inplaats van ministe blijft, zijn geschrök- e medaille: ge ngen isolement e was; en over a kind, dat zijn lekje, waar het gd; en dat be- u geen verlot, nmenschen een : oecumenische en zeker nu de oecumeni- i plaats gebon- s ook niet aan

aak: getuigen. nald: nu ja, ar liever wat ge het woord t, geef ons ginselprogram. beginnen? Zijn per schreef in moet zoo kort e even doenlijk oudt en in den t zijn, dan een det anders, dan a een politieke n geen sprake. etreft, daarvan ge dan slechts an de anderen t ge in het ge- , zegt Kuyper, inselen stellen, let, hoe ge het l van Kuyper's staat hier an o scherp moge- um en van een nooit iets te moeten niet in en uitgewerkt dkoop. Kuyper een goed pro- in formule als tie in het gene- : ge moet be- daag ons abe- ale doorbrank- ese hebben wij r, dan komt de en (dat ook is ankomt op een , maar zonder van zeer scher- die den echten kan doen ont- ridische bijloo- lden het eerste Kuyper in 1878, inspanning ge-

daag de hooge ren ontkennen. n ministers op in de Kamers; nk niet aan ons ristelijke, con- eg ik, dat ons umenische wa- enische akkers dāden" kunnen getuigen" maar is te aftandsch. litiek. Dat kan

taak, uw pēn- In „getuigen“, he zelfbeschrij- doorgeven van t het begin van nienisch gebied. vas? Het is het kent: niet met atjes, niet met at Word, dat ernis, den grie- ll de twee z.g. tsdragers daar

stāan met den rug tegen den muur, op het Eendracht-plein der Revolutie, dan moeten ze hun getuigenis „voldinden“, eruit halen, wat er in zit. Niet maar de oude leuzen repeteeren, maar puntig spreken over de voorzichtig uit de doeken gedane consequenties uit wat God ons heeft gezegd voor heden en voor morgen en voor overmorgen. En dacht u, dat dat gemoeidelijk is? Welneen, — het kost uw leven: schāakpionnen verdraagt men nog wel in een kaderspel en tegenspel; maar sprēktrompetten, die geen ensemble helpen vormen, die breekt men nijdig stuk. Getuigen van Jezus Christus' Naam en Woord te zijn, dat is: den Heiligen Geest tot zijn recht doen komen; Hij is het immers, die Christus' werk over de wereld uitleggen kwam op Pinksterfeest, en die dus de Oecumenische Voleinder is in Gods Drieëenig Wereldwerk.

Dit getuigen is noodig voor de ānderen, zegt ge misschien? Ja, ja, maar — blaast liever niet zoo hoog van den toren: ge hebt er allereerst zēlf de eerste behoefte aan. Vraag maar eens aan menschen, die werkelijk studēeren, en niet hun leven lang een stelletje stichtelijke opstelletjes en leuzen repeteeren. Vraag hun eens, hoe ze gevaren zijn. Ze zullen zeggen: ik heb voor me zēlf het meest geleerd. En ik zēlf had deze studie nōdīg als brood, omdat ik wist: als ik het niet doe, word ik een woordenrammelaar, of een verlegen zwijger, maar geen getuige. Weet ge, waarom gij dat getuigen, in den straks omschreven zin, zoo hard noodig hebt? Wel, om de eenvoudige reden: omdat ge tegenwoordig op de oecumenische markt zoo ontzaglijk veel knollen voor citroenen u ziet aangeboden. Het woord „kerk“ wordt permanent gedevalueerd: in een pijnlijk verzweven conflict met de belijdenis ontkent men doodeenvoudig, dat men tot u zou mogen zeggen: geloof in het bestaan van een aanwijsbare ware kerk, dat maakt gereformeerde meisjes tot „katholieke“ meisjes. Men speelt zoo lang met het dwaze begrip van „openbaring van Christus' lichaam“, dat men aan de ware kerk geen ware openbaring meer gunt. En dan: nochtans wordt daarmee het Oecumenisch Drama tot zijn laatste bedrijf geleid. En dan: het woord democratie, ofschoon daar het begrip „volk“ al in zit, is āāngelengd tot: „volks-democratie“; maar wie wēet nog, wat het is? Nochtans wordt daarmee het oecumenisch drama tot zijn laatste bedrijf geleid. En dan, ook over het fundamentele stuk van de verhouding van gezag en vrijheid wordt meer en meer het onderwĳs der Schrift prijs gegeven: het gevolg is, dat men met goedvinden oōk van kerkelijk opgevoede staatslieden de soevereiniteit van het van God gegeven gezag in den staat eerst gedeeltelijk, straks algeheel loslaat, van een koningshuis niets anders laat overblijven dan de aan een schoen verleden herinnerende administratieapparatuur voor een onderdeel van den federatieven wereldstaat-in-wording. De koning in den staat wordt dan een gouverneur van een deelstaat. En voor wat het gezag in de kerk betreft, zijn fundeering zoekt men niet in Christus' koningschap, gekend uit zijn eigen Woord, doch in de religieuze autarkie en de kerkelijke zēlfpretentie. In den grond der zaak beteekent dat een overdragen van het begrip der volkssouvereiniteit ook naar het terrein van wat zich aandient als „kerk“. Nochtans wordt ook daarmee in versneld tempo het oecumenisch drama tot zijn laatste bedrijf gestuwd; men noemt den Naam van Christus, maar verbiedt elk nader confessioneel onderzoek zoowel naar den naam van Christus als naar den naam van christen. Het huidige federalisme in wereldpolitiek en ook in kerkpolitiek en kerkpolitiek beteekent een snēlle revolutie onder den naam van een bedachtzame reformatie. Wij zitten er al midden in. Het komt erop neer, dat staten en kerken zich laten gelijkachakelen tot ēēn groot Corpus Humanum, een Lichaam van humanistisch begrepen Wereldstaat en Wereldkerk. Die Wereldkerk is iets anders dan een over heel de wereld aangegaan verband van kerken. De ēēn neigt zich al naar den ander; straks zal de ēēn den ander steunen; de ēēn zich met den ander associeeren. En het zoogenaamde natuurrecht zal uit Augustinus' kwalijk beheerden inboedel de leer van de twee staten uitbuiten tot bereiking van het laatste doel: de identificatie van den hemelstaat en den aardstaat. Onder miskenning van Augustinus' uiteindelijke bedoelingen zal men zeggen: de liefde tot zichzelf zal ertoe leiden, dat men een bōven de wereld staande, God zal verachten: de menscheid werd zichzelf tot God. En de liefde tot den zōō verstanen God zal ertoe leiden, dat men een zelfliefde, die den individu ook maar even zou plaatsen tegenover dien God-van-eigen-maaksel, eveneens zal gaan verachten. Zoo zal de individu zich straks vrijwillig en „religieus“ onderwerpen aan dien exponent van Wereldstaat-en-Wereldkerk, den antichristelijken „Führer“, den „Eersten Broeder“ aller menschen. En daarmee zal de Oecumenische Beweging, die zich van de belijdenis van God, den transcendenten, en van Jezus Christus, Middelaar en Borg van het genadeverbond, volledig heeft losgemaakt, haar eindstation bereikt hebben: het Beest zal alle volken verleiden hebben: de oecumenische Pinksterbeweging zal in een oecumenische Contra-Beweging volledig zijn weerproken.

Daarom is uw tweede taak, uw tweede oecumenische taak: ter bewaring van de Oecumenische Pinksterbeweging, geleid naar een duidelijk verstaanbaar Woord van God in een gehandhaafde belijdenis der Christelijke kerk op grondslag van apostelen en profeten, u rustig te laten kennen aan en in een brandende liefde voor

uw kerk met haar stevig gebonden en confessioneel ingeleid lidmatenboek, dat nochtans altijd ruimte heeft voor in te voegen nieuwe losse bladen. In die kerk moet ge dan de huidige humanistische Oecumenische Beweging in het aangezicht weerstaan. Dāt is: uw kerk als Gods zichtbare legitieme vergadering liefhebbers, en alleen aan de zuivere kerk de expansie toestaan, en dān ook bevēlen. Expansie zoeken voor het Woord van God. Dat is: nooit van uw plaatsje wegloopen; niet naar een ander plekje lonken dan dat waar God u heeft geplaatst: een helpster in uw kring, een meiske voor uw jongen, een vrouw voor uw man, een moeder voor uw kind, een lid, vōōr alles, van Uw kerk. U niet laten meetroonen door het enkele tooverwoord oecumenisch, en u nooit laten wijs maken, dat de scheidslijn loopt tusschen dēze twee: oecumenische gezindheid aan den ēēnen kant, en particularistische gezindheid aan den anderen kant. Want zōō loopt de scheidslijn niet; en aan een gezindheidsethiek moet ge u nooit wagen. De scheidslijn loopt anders: zij ligt tusschen oecumenische liefde voor God en oecumenische verliefdheid op den mensch; tusschen een oecumenisch gāng naar rechts, en den oecumenischen drāng naar links; tusschen krijgsveld in het Oecumenisch Leger van den door den Pinkstergeest ons aangewezen Christus-Koning, en marionettendienst in het Oecumenisch Legioen van het als God verkleede Beest.

Misschien, laat me daarmee eindigen, denken sommigen, in, of anders buiten deze zaal, dat mijn toespraak van vandaag een nieuw geluid liet hooren, een ressentiments-reactie op gebeurtenissen van den laatsten tijd. Maar zij vergissen zich. Voor Uw Bond, en onder Uw tegenwoordige presidentie, heeft de spreker van zooveen reeds in 1934 een rede gehouden over: „Twee (uit de Kerkgeschiedenis bekende) Priscilla's“. Laat me met enkele letterlijke citaten daaruit mogen eindigen, dan weet ge, dat ik vandaag alleen maar ouden kost heb opgeschept: „De eerste Priscilla wacht

op Christus, en bereidt zich voor den dag der dagen, ja, bereidt dien dag voor haar deel mede vōōr, door Christus te dienen, door „hier en nu“, d.w.z. in den tijd, en in de plaats, waarin God haar gesteld heeft, te doen wat het gebod der liefde van haar vraagt. Priscilla II evenwel roept steeds nerveuzer: maranatha, maranatha: ze trekt naar de plaats, waar de Heere verschijnen moet, doch ziet Hem niet, gelijk Hij in het ambt, en in de kerk, zijn schapen vergadert..... Priscilla II..... rukt de kerk van de plaats, die God voor haar besproken heeft..... Priscilla I echter weet ervan, mēt de vervolgde kerk vanwege den naam van Christus in de woestijn te gaan..... En waar Priscilla II de kerk in de lucht zet, en de geloovigen in de lucht naar een nieuwen wolkenwagen van Christus Triumfator laat turen, daar is Priscilla I de vrouw, die met beide voeten staat op den bodem van de werkelijkheid, en die daarin wacht op het heil des Heeren..... Priscilla II zet de klok terug..... Maar Priscilla I heeft elken dag haar uren goed besteed voor heel gewoon vrouwenwerk..... En zoo heeft zij (die de heiligen en Gods missionaris Paulus diende) de klok rustig voort doen gaan, de klok der openbarings- en der zēndings-geschiedenis“.

Laat ons hiermee besluiten. Wij hebben enkele jaren geleden veel gehoord van een „beweging“, de N.S.B. Ze gaf parolen uit, maar niet het Woord. Parolen, geen belijdenis. Bedenkt gij, dat het Rijk der hemelen komt met kracht, doch alleen in de eenheid van belijdenis. Voegt u maar rustig als de katholieke meisjes van Nederland onder uw Oecumenischen Herder. Hij komt. Hij komt, om d'aard te richten, de wereld in gerechtigheid. Zijn Geest is al negentien eeuwen lang bezig de druiven in den wijngaard van de „oecumene“ rijp te stoven. Schoffelt als zijn werkmēsters („zwart doch liefelijk“) de paden in dezen Zijnen wijngaard en vāngt voor Hem de vossen, die den wijngaard bederven. K. S.

## Hoe de Heilige Geest ons en onzen kinderen Christelijk onderwijs geeft (II)

(Bij den Hemelvaartsdag en het Pinksterfeest)

### 3. WERKING.

Met het bovenstaande is de vraag, waarom Asaf en de Geest der profetie en ook onze Heere Jezus Christus in gelijkenissen spreken, nog niet afdoende beantwoord. Een volgend belangrijk punt, dat hier aan de orde moet komen, is de WERKING, die het Christelijk onderwijs des Heiligen Geestes aan ons en onze kinderen oefent. Nu, het christelijk onderwijs, dat werkelijk dien naam verdient, omdat het uit den Pinkstergeest der profetie is, en dat het karakter van gelijkenissen draagt, — dit christelijk onderwijs oefent een krachtige, dubbele werking. En dat dit onderwijs een krachtige, dubbele werking oefent, daarvan was reeds Asaf, de profet, terdege op de hoogte. Hij heeft daar namelijk direct al in 't 1e tekstvers (van Ps. 78) op gerekend. In dat 1e vers toch, waarmee de dichter zijn Psalm inzel, wordt met kracht en klem de verantwoordelijkheid, die de menschen tegenover dit onderricht dragen, aan het bondsvolk op het hart gebonden. O mijn volk, zoo begint Asaf, neem toch mijn leer ter oore; neig toch ulieder oor tot de redenen van mijn mond! Met andere woorden: bedenkt wel, dat ge met dit onderricht altijd twee kanten uit kunt. Laat het daarom toch niet zoo wezen, dat ge u ave-rechts tegenover deze leer gaat stellen, en dat ge u ervan afmaakt met al de antichristelijke gelijkachakelingsgevolgen van deze christelijke neutraliteit. Dit onderwijs wordt u immers geboden tot uw waarschtingen vrede en tot de waarschtingen redding van u en van uw zaad in al de nageslachten. Maakt er dus om uws levens wil en om der wille van het leven van uw nageslacht bloedigen ernst mee, en leert uw kinderen er evenzeer bloedigen ernst mee te maken. Want God heeft een getuigenis opgericht in Jacob, en Hij heeft in Israël een wet gesteld, die Hij onzen vaders heeft geboden, dat zij ze hun kinderen bekend zouden maken, opdat het navolgende geslacht die weten zou, de kinderen, die geboren zouden worden, en zouden opstaan, en ze op hūn beurt aan hūn kinderen weer zouden vertellen. Die getuigenis en deze wet, ze zijn door den HEERE in Israël neergezet; ze zijn op Israēls weg geplaatst, en daar zal men nu in Israël zich rekenschap van moeten geven. Wat op uw weg staat, daar mōēt ge wat mee doen; dat kūt ge niet achte-loos voorbijgaan. Het is onmogelijk, dat ge u er niets van aantrekt. Wat nu eenmaal op uw weg staat, daar staat ge niet onbevāngen en niet vrijblijvend tegenover. De christelijke neutraliteit IS tenslotte een onding, een onmogelijkheid; ze zal zich als vijandschap mōeten openbaren. Daarom bezwēert Asaf het verbondsvolk zoo, dat het toch zijn leer ter oore zal nemen, en het oor zal neigen tot de redenen van zijn mond. Want dit onderwijs, dāt God nu eenmaal op Israēls weg gezet heeft, dat is niet te negeren, en dat is dus nooit een zaak, waarmee ge het eens kunt zijn of waarmee ge met hetzelfde recht u oneens kunt verklaren, om daarna weer over te gaan tot de orde

van den gewonen dag. Want het zāl eenvoudig ēēn van tweeën worden: ge zult dit onderwijs aanvaarden en u met hart en leven ervoor buigen, omdat ge erkend hebt, dat het kracht van wet heeft. Of ge zult het verwerpen en in vijandschap ertegen u verschansen achter het bolwerk der christelijke neutraliteit, precies dāt bolwerk, dat dit leerdicht āf wil breken.

En zie, daar hebt ge nu die krachtige, dubbele werking. Dit onderricht dwingt u voor den dag te komen, en partij te kiezen, en openbaar te maken, wat er in uw hart zit, en wat ge wilt doen met deze getuigenis, die God zelf geeft van Zijn wonderen en genadewerken: aanvaarden of verwerpen. Dit onderricht dwingt u voor den dag te komen en partij te kiezen vōōr of tegen de genadeheerschappij van Jezus Christus in den hemel, die Hij door den Geest der profetie op aarde oefent. Want Hemelvaart en Pinksteren, dat zijn feiten, die op uw weg staan, en waar ge niet omheen kunt, gij noch uw zaad. De raadselspreuk, de gelijkenis, de geopenbaarde verborgenheid van het hemelsch koninkrijk, dat in Jezus Christus werkelijkheid is geworden, en door den Geest der profetie zijn krachten oefent, eischt eenvoudig uw aandacht, en verwekt uw reactie onontwikkbaar.

Want dit is het wonderlijke van de raadselspreuk, en het eigenaardige van de gelijkenis: ge weet zoo maar nog niet, wat ge er aan hebt, en wat ge er mee aan moet<sup>6)</sup>. Er wordt een klok geluid, maar de klop blijft voorloopig nog onzichtbaar. Er waait een wind, en ge verneemt hem, gij hoort zijn geluid, maar gij weet zoo aanstands nog maar niet, vanwaar hij komt, en waar hij heengaat (Joh. 3:8<sup>7)</sup>). De raad-

<sup>6)</sup> Men zie de uiteenzettingen van Prof. Schilder over de raadselspreuk, den „maxjaal“, in „Heid. Cat.“, II, 289 vv.

<sup>7)</sup> Zit hier niet iets in voor de exegese van Joh. 3 vs 8 vv.? M.n.w. is de „maxjaal“-gedachte in Joh. 3 niet sterk vertegenwoordigd? Ik zou me den gang van zaken in Joh. 3 als volgt voor willen stellen:

Als Nicodemus tot Jezus komt voor een theologisch gesprek, dan laat Jezus (vs 3) onmiddellijk zien, dat een theologische discussie geen enkelen zin heeft. Terstond anjdt Hij die af en stelt Hij de centrale quaestie. Die centrale quaestie, dat is niet de „wedergeboorte“ — we moeten maar eens af van de gedachte, dat Joh. 3 een soort dogmatische uiteenzetting over „de“ „wedergeboorte“ wil geven —, maar dat is het zien van (en alzo ingaan in, vs 5) het koninkrijk Gods. Dat is de hoofdzak, en in verband daarmee komt wel de wedergeboorte ter sprake, als het middel, de weg tot dat „zien“ en „ingaan“, maar toch eerst in tweeder instantie. De zaak, waar het om gaat, is, dat Nicodemus „het koninkrijk Gods“ zal gaan „zien“.

Deze uitdrukking beteekent niet: in den hemel komen, zalig worden, of zoo iets (al is dat er ongetwijfeld een heerlijk gevolg van), maar: de ware betekenis verstaan van het optreden van Jezus. Met Jezus is het hemelsch koninkrijk, op aarde gekomen, de Messiaansche heilstijd, het „lichaam“, dat de „schaduw“ van het O.T. aan komt vullen en volledig komt verklaren. Dat zal Nicodemus nu

selspreuk, de gelijkenis, is er op ingesteld, om u nieuwsgierig te maken, om de vraag naar de oplossing van het raadsel, naar de verklaring van de gelijkenis bij u wakker te roepen. Wie de klok hoort luiden, vernemen wel iets, maar hij blijft toch nog maar onverstendig, zolang hij nog niet weet, waar de klepel hangt. Wie van den wind wat af wil weten, kan er niet mee volstaan, zijn geluid even te vernemen en dan verder niets, maar gaat op het geluid letten; hij gaat „aan“ het geluid „vragen“, waar de wind vandaan komt en waar hij heengaat. Maar niet alle menschen hebben de begeerte, om „er meer van te weten“. Er zijn er, die de klok hooren luiden, maar die er geen belang in stellen, nu óók te weten te komen, waar de klepel uithangt. Er zijn er, die den wind hooren waaien, maar wien het helemaal niet interesseert, te weten, waar de wind vandaan komt en welke richting hij uitwaait. Maar de klok en het geluid zijn pracht-dingen, om er achter te komen, bij wien de begeerte wel leeft en bij wien de begeerte niet leeft om de plaats van den klepel en de richting van den wind te leeren kennen. De raadselspreuk en de gelijkenis zijn prachtmiddelen, om aan den dag te brengen, wat er leeft in de harten van de hoorders. Valt er zoo'n raadselspreuk of zoo'n gelijkenis in het midden van het bondsvolk neer, dan dwingt dat woord den hoorders, zich te openbaren. Dan laat de één het blijken, dat het hem niets interesseert, waar toch de klepel mag hangen, die de klok aan het luiden gebracht heeft; en dan gaat de ander vragen stellen: Waar komt de wind

moeten leeren zien; als de N.T. heiligtijd gekomen is, mag hij niet in de „schaduw“ van het O.T. achterblijven. Jezus wil in dit gesprek hem verder leiden, hem over den drempel helpen (in gelijkenis schrijft dr K. J. Popma, „De vrijheid der exegese“, 161—170). Jezus doet dat, door ruimschoots van den „masjaal“ gebruik te maken. Ook dr F. W. Grosholte schrijft even bij vs 5: „Bovendien is Jezus' woord min of meer een raadselwoord. Hij gaat niet in het vervolg verklaren“ (Kom. op Joh., I, 211). Het Woord van Jezus in vs 3 klinkt Nicodemus als een raadsel in de ooren, als een gelijkenis zonder verklaring. Prompt reageert hij met het ongeloof, dat met een eigen exegese van vleeschelijk maaksel zich van de „gelijkenis“ afmaakt: „Hoe kan dat nu? Een mensch kan toch niet voor de tweede maal geboren worden?“ Dan licht Jezus een tipje van den sluier op, door op „water“ en „Geest“ te wijzen, d.w.z. door hem te wijzen op het getuigenis (ook weer zoo'n „masjaal“-achtig begrip!) van Johannes den Dooper en van Hemzelf, vgl. vs 11. Maar deze verdergaande bekendmaking maakt de zaak voor Nicodemus door zijn ongeloof alleen maar duisterder, in plaats van klaarder. Hij moet zoo ongeveer aan het verstand van Jezus getwijfeld hebben. Vóórdat het nu verder den verkeerden kant met hem opgaat, helpt Jezus hem op weg. „Verwonder u niet, dat ik u gezegd heb: Gijlieden moet wederom geboren worden“, dat is: ga op dezen weg niet verder; keer om en volg den beteren weg, dien ik u nu ga wijzen. En dan komt vs 8, waarin Jezus hem leert, **WAT HIJ MET HET RAADSEL AAN MOET**. De gebruikelijke exegese van dit vers gaat uit van de gedachte, dat de centrale quaestie in Joh. 3 is: Wat is eigenlijk „de“ „wedergeboorte“? Zij laat vs 8 leeren: De wedergeboorte is vrijmachtig werk des Geestes; dat werk is onbegrijpelijk, ja onnaspeurlijk, maar het is realiteit. „Aanvaard het onbegrijpelijke als realiteit“, aldus dr C. Bouma in K.V. Joh., 3e druk, I, 108. Ten onrechte is vaak in dit vers een bewijspiaats gezien voor een „onmiddellijke wedergeboorte“. Een verbetering in deze exegese werd bereikt, toen men den nadruk ging leggen op de woorden: „en gij hoort zijn geluid“. De toepassing was dan: Hoort maar naar het Woord des Geestes, en laat het hoe van de wedergeboorte maar aan den HEERE over.

Als exegese van Joh. 3:8 moet dit toch losgelaten worden. De gebruikelijke exegese, al of niet verbeterd,

vandaan, dien ik heb hooren waaien, en in welke richting waait hij? Dan treedt de loop van de lijn der antithese zeer duidelijk aan het licht. Dan ziet men de menschen uiteengaan. Zoo'n raadselspreuk of zoo'n gelijkenis is daarom geen duisternis en geen verberging, maar licht en openbaring.

Welnu, wanneer er dan twee groepen zijn in het verbondsvolk, zoowel in de dagen van Asaf als in de aardse dagen van den Heere Jezus Christus, alsook tegenwoordig, in deze „dagen“ van den Geest der profetie, dan komt er nu de raadselspreuk van Psalm 78 en de gelijkenis van den Heere Jezus Christus en het onderwijs van den Geest der profetie, en dan zullen de groepen ook allebei openbaar móeten worden. Wanneer aanvankelijk Efraïm en Juda door elkander loopen, en van elkaar niet zijn te onderscheiden in het ééne verbondsvolk, dan komen in het onderrecht van Asaf de getuigenis en de wet des HEEREN onder het verbondsvolk de antithese stellen, en dan zal het blijken, op den langen (of den korten) duur, wie ten dage van den strijd ómkeert en den vijand toevallt, en wie in den strijd volhardt tot aan de overwinning. Dan zullen eenmaal Efraïm en Juda allebei rijp zijn, de één voor zijn verwerping, want dan wordt de ark, die van Gods gunst getuigt, weggenomen uit het stamgebied van Efraïm, uit Silo, — en de ander voor zijn aanneming in genade, want dan verkliest de HEERE Juda, en in Juda Sion, om aldaar Zijn heiligdom te stellen, en uit Juda David, om het volk van Jacob als een herdersvorst te weiden. Dan wordt in Efraïm het

wordt gedrukt door de volgende bezwaren: 1o. „Gij weet niet, vanwaar hij komt en waar hij heengaat“ wordt gelezen, alsof er stond: „Gij kunt niet weten, gij kunt er niet achter komen“. Er staat evenwel: „Gij weet niet, gij zijt er niet achter“. 2o. Te weinig rekening wordt er m.i. mee gehouden, dat het slot van vs 8 niet zegt: „Dat is er nu aangaande de wedergeboorte te zeggen“, maar: „Dat ondervindt nu ieder, die uit den Geest geboren is“. 3o. Deze exegese ruikt vs 8 los van vs 9 vv. Als vs 8 zegt: Het onbegrepen aanvaarden, dan betekent dit: Vraag niet verder naar het hoe der wedergeboorte, want meer is er niet van geopenbaard. Maar in vs 9 vraagt Nicodemus rustig: „Hoe kunnen deze dingen geschieden?“ en **KRIJGT DAN IN VS 10—12 VAN JEZUS EEN STRAFREDE TE HOOREN, DAT HIJ ALS LEERAAR ISRAËLS DAT NIET EENS WEEET!!!** Maar dan kan vs 8 toch onmogelijk zeggen: Het is niet te begrijpen en niet na te speuren?

Naar de „masjaal“-gedachte echter leert Jezus Nicodemus in vs 8, wat hij met het raadsel aan moet, dat Jezus in vs 3 en sterker nog in vs 5 en 6 voor zijn aandacht geplaatst had. Het beeld van den wind moet dan dezen dienst doen: Van den wind is in elk geval terstond het geluid te vernemen. Men weet dan nog niet alles van den wind, maar aan zijn geluid heeft men houvast, om verder op de hoogte te komen. Zeker, de wind waait, waarheen hij wil; hij is „soverein“ in het bepalen van zijn richting. Daar oefent niemand invloed op uit. Maar men kan er wel achter komen, waar hij vandaan komt en waar hij heengaat. Als men maar nauwkeurig op het geluid let, dan kan men aan de hand daarvan de windrichting bepalen. Zoo is nu de ervaring van een ieder, die door den Geest Gods is wedergeboren. M.a.w. Nicodemus moet niet van zijn eigen exegese uit tot dat raadselachtige Woord van Jezus komen, om met behulp van zijn uitleg van dat Woord zich af te maken. Hij moet maar liever „aan“ het geluid zelve „vragen“, welke richting het uit wil. De wedergeborene vraagt vóórder. Heeft hij een „gelijkenis“ gehoord, dan vraagt hij vóórder naar de „verklaring“. De betekenis van vs 8 is deze: Het zijn „gelijkenissen“, Nicodemus, en nu moet ge vóórder vragen. Zoo heeft Jezus heel voorzichtig de vraag bij Nicodemus wakker geroepen: „Hoe kunnen deze dingen geschieden?“ Hiermee heeft Nicodemus de rechte houding tegenover het „raadsel“ gevonden. En als hij zóó ver is,

licht van den kandelaar weggenomen, en dan wordt in Juda het licht in vollen glans óp den kandelaar gezet (vs 67 en 68).

En dat rijp worden van die beiden is tot stand gekomen in die lange historie van steeds weer dezelfde herhaling: verlossing, ongeloof en afval, oordeel en gericht, wederkeer en bekeering, ontferming en opnieuw verlossing. En dit alles is een schaduw, een gelijkenis van de geschiedenis, die zich heden onder het verbondsvolk afspeelt, onder de genadeheerschappij van den Oppersten Herder in den hemel, door Zijn Geest op aarde. Want dit is de achtergrond vandaan van heel de historie: dat de Geest der profetie bezig is, scheiding te maken tusschen Efraïm en Juda, tusschen Israël, dat naar het vleesch is, en het overblijfsel naar de verkiesing der genade, het Israël, dat naar den Geest is, — tusschen het algemeene christendom, dat de waarheidsvraag verdoezelt, dat als een struisvogel den kop in het zand steekt voor het onderrecht van den Heiligen Geest, en geen belang meer stelt in de leer- en belijdenis-inhouden van de getuigenis en de wet des HEEREN, doch onder het geroep van schotjesgeest en eenheid intusschen ómkeert in den strijd, zeer wel bewapend met alle verzamelde eenheidswapens, maar toch ómkeert in den strijd en den vijand toevallt, — en de kerk des HEEREN aan de andere zijde, die niet ophoudt te vragen, waar de klepel hangt, totdat het haar volkomen duidelijk is geworden, — die den wind hoort waaien, maar dan ook zoo heilbegeerig is, te weten zijn herkomst

dán stoot Jezus krachtig door, om hem geheel en al de oogen te openen en hem tot het „zien van het koninkrijk Gods“ te brengen. De scherpe bestraffing van vs 10—12 is dan inleiding tot de prediking van vs 13—21, die Nicodemus dan nu eindelijk wel kan verstaan en verwerken. Zoo komt ook het onderscheid tot zijn recht, dat Jezus in vs 12 maakt tusschen de „aardsche dingen“ en de „hemelsche dingen“. Sasse schrijft in Kittels Theol. Wtb. z. N.T., I, 680: „Die Bedeutung von *taínois* in..... J 3,12 kann nicht einfach aus dem Kontext erschlossen werden. Wahrscheinlich ist an die Gegenüberstellung einer Rede-weise in irdischen Gleichnissen und einer direkten Belehrung über das „Himmelsche“ im Sinne von 16, 25 und Mk 4, 11 ff zu denken“. De „aardsche dingen“ zijn het raadsel, dat om verklaring roept: het optreden van Jezus met Zijn prediking van het Koninkrijk Gods. Het waren allemaal nog maar „aardsche dingen“, die Nicodemus tot nu toe had te hooren gekregen. Maar hij moest doorstooten tot de „hemelsche dingen“. Den werkelijken zin en den diepen achtergrond van het optreden van Jezus moest hij leeren zien: dat het koninkrijk Gods gekomen was, en dat het via Golgotha en Paschen, Hemelvaart en Pinksteren op een heerlijke voleinding zou aangaan. Maar deze oplossing van het „raadsel“ van Jezus met Zijn raadselwoorden kan Nicodemus nu wel verdragen. Zoo volgen de vs 13—21 met de prediking van de liefde en het welbehagen Gods, waarin onmiddellijk weer door Jezus op een O.T. „gelijkenis“ wordt teruggegrepen, die haar vervulling en „verklaring“ verkrijgt in Jezus' kruis en verhooring (vs 14). Het slot van de pericope, vs 19—21, verhaalt dan, hoe in den nu gekomen Messiaanschen heiligtijd de Geest de harten openbaar komt maken. Als het licht komt, als de „gelijkenis“ voor de aandacht van de menschen gezet wordt, dan zal wel blijken, of ze verlicht willen worden, de waarheid doende; zoodat openbaar wordt, dat hun werken in God gedaan zijn, dan wel of ze het licht haten, en er zich van afmaken, opdat het kwade hart niet openbaar komt, zooals Nicodemus met het licht, dat hem in raadselvorm gegeven werd, aanvankelijk wilde doen.

Zou deze exegese niet meer dan de gebruikelijke aan den geheelen Nicodemus-pericope recht doen? Gaarne aan onze N.T. exegeten ter overweging en controle aangeboden.

## De behandeling der z.g. „sexuele stoffen“ op de jeugdvergadering

Nu we dus zoover zijn, dat we vastgesteld hebben, dat geen stoffen uit den Bijbel bij de behandeling overgeslagen moeten worden, zal allicht de vraag opkomen: maar hoe moeten we dan deze stoffen, die we maar kortweg de „sexuele stoffen“ zullen noemen, behandelen?

Bij de behandeling moeten we al direct een paar dingen in het oog houden.

De eerste zaak is wel deze: wij hebben op de jeugdvergadering niet te maken met onze eigen kinderen, maar met de kinderen van andere menschen. Wier gedachten over „het sexuele“ mogelijk heel anders zijn dan de onze. Die in een behandeling van sexuele stoffen mogelijk direct iets zien van „sexuele opvoeding“ en „voorlichting“, en waarin zij misschien wel heel andere richtlijnen willen volgen dan wij. Die mogelijk wel erg ontstemd raken, als ze, oppervlakkig, hooren, wat wij op de jeugdvergadering met hun kinderen besproken hebben!

De tweede is deze: op onze jeugdvergaderingen gaan zeer verschillende kinderen. Er zijn ook jeugdvergaderingen, die gemengd zijn; waar dus zoowel jongens als meisjes op gaan. Maar ook op de vergaderingen waar óf alleen jongens, óf alleen meisjes op gaan, zullen de karakters zeer uiteenloopen. Ik noemde U zoeven al, dat er kinderen zijn, bij wie de sexuele nieuwsgierigheid zeer sterk op den voorgrond treedt; andere, die een zeer duidelijken afkeer hebben, om over dingen te spreken, die het sexuele raken. Wat voor het

eene kind aangenaam zal zijn, zal het andere pijn doen.

Hoe zullen we nu, in aanmerking nemende de moeilijkheden in deze twee punten gesteld, een rechte lijn koersen?

Dat zullen we m.i. alléén dan goed doen, als wij ons nauwkeurig houden aan de Heilige Schrift zelve! Als wij niet méér in finesse treden dan de Bijbel zelf doet! Als wij een stof uit den Bijbel niet op een andere wijze gaan be- en verwerken, dan de Bijbel zelf gedaan wil hebben.

Ouders zullen dan nooit met reden, let wel: met reden, boos op jeugdleiders kunnen zijn, als deze aan hun kinderen alleen maar dat geven, wat de Bijbel geeft. Ditzelfde geldt, mutatis mutandis, voor de kinderen, die de jeugdvergaderingen bezoeken.

De Bijbel immers moet onze norm zijn; en niet in de eerste plaats de ouders of de kinderen. Want ouders kunnen er glad verkeerde ideeën op na houden; en kinderen kunnen in hun begeeren of afweren evenzoo op het verkeerde spoor zijn. De Bijbel echter is nooit op het verkeerde spoor.

En ál wat de Bijbel ons mededeelt, moeten we zien in het licht, dat hij zelf erover ontsteekt in het Johannes-evangelie, hfdst. 20 vs 31: het is alles geschreven, „opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon Gods; en opdat gij, geloovende, het leven hebt in Zijn Naam!“

In dit licht moeten wij ook die z.g.n. „sexuele stoffen“ zien.

En bij de behandeling ervan op onze jeugdvergaderingen, moeten wij ze direct in dat licht gaan plaatsen; evenals trouwens elke andere Bijbelstof! Dat laatste vergeten we ook wel eens! Paulus heeft Titus niet voor niets deze waarschuwing gegeven: „Maar

ontwijk dwaze onderzoekingen en geslachtsregisters en vechtpartijen over de wet; want ze zijn nutteloos en hol“ (Tit. 3:9). Ik vind het dwaas, als men uit zou gaan pluizen, langs welken weg dat in zijn werk gegaan is, dat bij Elizabeth het kindeke van vreugde opsprong in haar buik, toen Maria, de moeder des Heeren haar woning binnentrad. Maar ik vind het even dwaas, als in verband met een bespreking van Gen. 3:14, uitvoerig stil gestaan wordt bij de vraag, of de slang vóór haar vervloeking, misschien ook pooten gehad heeft; afgezien nog van de biologische vraag, of slangen rudimenten van een bekken en achterpooten hebben, ja of neen.

Alle Bijbelstoffen moeten wij, altijd, behandelen naar het karakter, dat zij hebben volgens Joh. 20:31.

En daarom moeten wij, in beginsel, ook alle Bijbelstoffen behandelen. Zij zijn dat over- en over-waard. Wij móeten geen stoffen welbewust overslaan; want dan gaan wij hetzelfde gevaarlijke en heillooze pad betreden, dat wij dien vader, bij zijn Bijbelles aan tafel, zagen opgaan.

Wat wij dus ook moeten doen, is, aan de kinderen laten zien, waarom deze stoffen in den Bijbel voorkomen.

Dan zullen we aan onze jongens en meisjes allereerst kunnen en moeten laten zien, dat de Bijbel niet de geringste hang heeft naar iets, dat onnet of onzedelijk is. Hoe zou dat trouwens ook mogelijk zijn? Waar immers alle schrift van God ingegeven is! Van dien God, die voor zelfs de geringste zweem van zonde, niet minder is dan een verterend vuur!

Wij moeten dus onze jongens en meisjes leeren (en de ouders moeten hen daar eerst in voorgaan), dat deze dingen „gewoon“ besproken kunnen worden, in

en best het kon der uit „hemels“ ziet, m gebeurt en ach God ve beter d praktijk

De P maken opnieu vervul waarop deijke van Ef te vesti wij en en wat heden. bijna in en kerk bondsbr somnig worstel tot ha sing. D lijn zien tui genie slacht r scheidsl en de a dat de mag ko im en d

De b van h

De s van ver Dit g De B voorgel ven. G ten, op met zij ons doc trachte baren.

Maar onzen v hart te

Nada Christu gin van ons te hoogste Zoo g niet all ook mo

een rei ringste reeds z wel bij wonnen moet he ze wat een ope staan v als zone afschuw niet zoc ging he zijn gel van eer er hart angeto voorkom dan ook die dan werkelij Trouw leid in a Wij n dit in d tot ons Wat zeer „oe van onz mensche hét ant niet ver Hoevele „idealen

dan wordt  
in kandelaar

ot stand ge-  
veer dezelfde  
oordeel en  
ming en op-  
duw, een ge-  
en onder het  
sheerschappij  
al, door Zijn  
ond vandaag  
profetie bezig  
in Juda, tus-  
in het over-  
st Israël, dat  
meene chris-  
zelt, dat als  
ekt voor het  
geen belang  
uden van de  
honder het  
usschen om-  
net alle ver-  
keert in den  
rk des HEE-  
dt te vragen,  
olkomen dui-  
waaien, maar  
ijn herkomst

heel en al de  
iet koninkrijk  
an vs 10-12  
-21, die Nioo-  
n verwerken.  
ht, dat Jezus  
n" en de „he-  
heol. Wth. z.  
in..... J 3,12  
ossen werden.  
g einer Rede-  
direkten Be-  
on 16, 25 en  
gen" zijn het  
len van Jezus  
is. Het waren  
Nicomemus tot  
best doorstoo-  
lijken zin en  
Jezus moest  
omen was, en  
art en Pink-  
ingaan. Maar  
net Zijn raad-  
n. Zoo volgen  
e en het wel-  
oor Jezus op  
die haar ver-  
kruls en ver-  
s 19-21, ver-  
nischen heils-  
aken. Als het  
dacht van de  
of ze verlicht  
dat openbaar  
dan wel of ze  
lat het kwade  
met het licht,  
ankelijk wilde

ruikelijke aan  
? Gaarne aan  
ntrole aange-

chtsregisters  
zijn nutteloos  
als men uit  
in zijn werk  
van vreugde  
moeder des  
ik vind het  
spreking van  
bij de vraag,  
hien ook poe-  
gische vraag,  
in achterpoo-

l, behandelen  
Joh. 20:31,  
k alle Bijbel-  
overwaard,  
rslaan; want  
heilooze pad  
jbellezien aan

de kinderen  
Bijbel voor-

meisjes aller-  
le Bijbel niet  
et of onzede-  
k zijn? Waar  
is! Van dien  
in zonde, niet  
es leeren (en  
orgaan), dat  
n worden, in

en bestemming, — tot wie de „aardsche dingen" van het koninkrijk Gods gezegd zijn, maar die nu niet eerder uitruist, voordat ze óók heeft mogen verstaan de „hemelsche dingen" (Joh. 3:12), — die de schaduw ziet, maar nu hunkert naar het lichaam, — die de gebeurtenissen opmerkt, maar nu ook den diepen zin en achtergrond van alle dingen uit het Woord van God verstaan wil, — die worstelt, om hoe langer hoe beter den wil des HEEREN te leeren kennen en in praktijk te brengen in het gansche leven.

De Pinkstergeschiedenis der profetie is bezig, scheiding te maken tusschen Efraïm en Juda. Want komen moet opnieuw die dag, maar nu in definitieve en volledige vervulling, — die dag, waarop zij beiden rijp zijn, en waarop de Hoogste Rechter het laatste, het uiteindelijke vonnis zal vellen, om Zijn éeuwige woonplaats van Efraïm weg te nemen en voor eeuwig en altoos te vestigen in Juda. Daarom is het nu zoo noodig, dat wij en onze kinderen weten, wat er aan de hand is, en wat er aan den gang is in het christendom van heden. Want het is wéér dezelfde historie, maar nu bijna in laatste vervulling: de historie van verlossing, en kerkreformatie, gevolgd door afval en nieuwe verbondsbreuk, oordeel der verblindende en verharding, bij sommigen tot wederkeer en bekeering, en voortgaande worsteling, om véder te komen, van de „gelijkenis" tot haar „verklaring", ontferming en nieuwe verlossing. Daarom zullen wij en onze kinderen de scheidslijn zien loopen BINNEN het verbondsvolk, en de getuigenis verder vertellen, en de wet voor het nageslacht niet verbérgen, maar juist openbáren, opdat de scheidslijn aan den dag komt en niet wordt verdoezeld, en de antithese zich al scherper af gaat teekenen, opdat de dag der rijpheid voor het laatste vonnis snel mag komen: de dag van het laatste oordeel voor Efraïm en de dag der volle genade voor Juda. Daarom zal

## „ZIET TOE...."

„Ziet toe, broeders, dat niet te eeniger tijd in iemand van u zij een boos ongeloovig hart, om af te wijken van den levenden God". Hebr. 3:12.

De brief aan de Hebreërs is gericht op de praktijk van het leven des geloofs.

De schrijver zelf noemt dit geschrift een „woord van vermaning" (13:22).

Dit geldt trouwens van heel de Schrift.

De Bijbel is geen boek vol raadsels, die ons worden voorgelegd om onze scherpsinnigheid op te beproeven. God komt in zijn Woord tot ons met zijn beloften, opdat wij ze zullen gelooven. En Hij komt tot ons met zijn bevelen, opdat wij die zullen doen. Zeker mag ons door Gods Geest verlicht verstand de wonderen trachten te verstaan, die in de Schrift alom zich openbaren.

Maar ook dan is het den HEERE er om te doen onzen wil te buigen, onze begeerten te zuiveren, ons hart te neigen tot de vreeze des HEEREN.

Nadat in het eerste hoofdstuk uiteengezet is, dat Christus ver boven de engelen staat, volgt in het begin van hoofdstuk 2 de vermaning, dat wij daarom ons te meer moeten houden aan het Woord van den hoogsten Profeet.

Zoo gaat het nu ook in hoofdstuk 3. Christus is niet alleen verheven boven de engelen, maar Hij is ook meer dan Mozes. Deze behoort tot het huis Gods,

de Bruid en zullen de kinderen van de Bruid met den Geest mee moeten profeteeren en roepen: Heere Jezus, kom! (Openb. 22:17).

Dáárom zullen onze kinderen op de scholen beveligd moeten worden tegen den invloed van de alles verdoezelende en vervlakkende neutraliteit, tegen die aller-gevaarlijkste doorbraak van de christelijke antithese, die met rassche schreden zich voltrekt, en zijn slachtoffers maakt bij duizenden, ook in die kringen, waarvan men het maar niet wil verwachten, in de voormalige gereformeerde kerken, en in de christelijke gereformeerde kerken, en óók in de gereformeerde kerken, wanneer zich daar de begeerte openbaart, „contact" te zoeken met de overzijde.

Daarom zullen onze kinderen moeten léeren op de scholen, dat Luther en Calvijn dan wel de paus van Rome, De Cock en Kuyper dan wel de hervormde kerk en haar synode, en de gereformeerden dan wel de synodocraten vandaag de scheurmakers zijn of de hervormers; en dat heel die neutraliteitspolitiek en die verdoezelingsactiek een wederstaan is van het Pinksterwerk des Geestes, een ómkeeren in den strijd, om met pak en zak, zeer welbewapend, met een machtig oecumenisch leger den vast aanrukkenden vijand toe te vallen.

Daarom mag ook op de christelijke scholen niet in den mist blijven hangen, wat de kerk en wat het verbond en wat de doop is, en wáár de kerk is en wáár het ambt is en wáár de reine leer bewaard wordt. Daarom zullen wij en onze kinderen over heel de linie moeten ontwaken, en uit den dood van het algemeene christendom opstaan, om den verhoogden Christus door den Geest der profetie over ons te laten lichten. ook op het stuk van het onderricht aan ons en aan ons zaad in de voorzeide leer.

Sappemeer.

J. F. DE WEGER.

### UIT DE SCHRIFT

maar Christus is de Bouwmeester van het huis des HEEREN.

Mozes was een getrouwe dienaar in de kerk van de oude bedeeïng, maar Christus als de Zoon van God is de Heer van zijn kerk.

Mozes diende in het huis Gods, Christus is gesteld over het huis Gods.

Nu heeft het oude volk naar de stem des HEEREN, die door den dienst van Mozes werd overgebracht, niet geluisterd.

De Israëlieten hebben hun hart verhard bij Massa en Meriba (Exodus 17:1-7).

Ze hebben niet geloofd, maar twijfelmoedig gevraagd: Is de HEERE in het midden van ons of niet? (Ex. 17:7).

Dat vond de HEERE zoo erg, dat Hij in zijn toorn zwoer, dat ze stellig niet in zijn rust, die Hij beloofd had, zouden ingaan.

Maar als het oude volk zoo zwaar gestraft is wegens z'n ongeloof, hoe erg moet de HEERE het dan wel niet vinden, indien wij ons hart toesluiten voor het Woord van Christus?

In dat verband nu vermaant de brief aan de Hebreërs ons als volgt:

Ziet toe, broeders. Weest er op bedacht, Past er toch voor op.

Dat niet in iemand van u zij een boos, ongeloovig hart.

De schrijver zal wel in de eerste plaats bedoelen, dat elk op zichzelf moet acht geven, Ieder moet maar toezien, dat z'n hart niet boos, ongeloovig is.

Velen vinden dat maar een vreemde vermaning.

En ze hebben hun tegenwerpingen klaar: Een mensch kan z'n hart toch niet veranderen. Dat staat toch niet in onze macht om ons hart geloovig of ongeloovig te maken. En ze leggen deze waarschuwing maar naast zich neer.

Maar wie voor het woord des HEEREN heeft gaat toezien.

Als de twijfel aan Gods beloften in z'n hart opkomt gaat hij er tegen strijden. Houdt zichzelf voor, dat de HEERE toch waarachtig is en niet liegt.

Gaat z'n ongeloof als zonde voor God belijden.

En roept tot den HEERE: Ik geloof, help mij in den strijd tegen m'n ongeloof.

Want hij weet, dat een ongeloovig hart een boos hart is.

Een bron van allerlei ongerechtigheid. Een fontein van booze daden.

Want het hart is de bron van ons denken en willen en gevoelen en begeeren.

Uit dat hart komen voort naar het woord van den Heiland: booze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dievertijen, valsche getuigenissen, lasteringen (Matth. 15:19).

Maar als ons hart geloovig op Gods beloften gericht is, dan wordt heel ons leven met alle levensuitingen op God gericht. Als we rijk zijn in God, dan zullen we de wereld verzaken, onze oude natuur dooden en godzalig leven.

„Behoed uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens" (Spr. 4:23).

In de tweede plaats zal de schrijver van den brief aan de Hebreërs ook wel bedoelen, dat we op elkander toezien. Opdat in geen enkel lid der gemeente zij een ongeloovig, boos hart.

De gemeente is het huis Gods. De geloovigen vormen een groote familie.

De „familia Dei" zegt Calvijn: het gezin Gods.

Maar dan moet het in de gemeente ook als in een gezin toegaan.

Wat is dat voor een gezin, waarvan de leden „als los zand aan elkaar hangen"?

Wat is dat voor een huisgezin, waar men op elkaar niet toeziet?

Wat is dat voor een gemeente, waar de één den ander naar het verderf laat hollen? Zulk een „huis Gods" is op weg een voorportaal van de hel te worden.

Zulk een gemeente wordt erger dan de „wereld".

Want in de wereld zien de menschen nog wel op elkaar toe.

Als iemand ziet dat een vriend of kennis er slecht uit gaat zien, dan zegt hij: Wat mankeert er aan? Ben je al naar den dokter geweest? En als hij goeden raad weet dan zal hij dien geven. En vooral familieleden hebben zorg voor elkaar.

Maar zullen leden van het huis Gods dan niet op elkaar toezien, opdat in niemand zij een boos ongeloovig hart?

Dat werk wordt maar al te vaak overgelaten aan den kerkeraad.

Maar als het toezien op elkander in de gemeente niet meer in praktijk wordt gebracht, dan kunnen geen tien predikanten en kerkeraden den afval keeren.

We moesten allen Mattheus 18 er nog maar eens op nalezen.

een reine gedachtenfeer; zonder ook maar de geringste zwelheid. De z.g.n. „valsche schaamte", die reeds zooveel onheil heeft tweegebracht, moet zoo- wel bij de ouders als bij de jeugdleiders, radicaal overwonnen worden. Door openheid en in een reine sfeer, moet het in onze jongens en meisjes niet opkomen, dat ze wat geheimzinnig gaan zitten giegelen. Door zulk een openheid in een reine sfeer bij het nu réchte verstaan van Gods Woord, zal ook de zonde te schriller als zonde openbaar worden en leiden tot een grooter afschuw daarvan bij de jongelui. Want het is gelukkig niet zoo, dat alle jonge menschen alléén maar de neiging hebben om zich te verkneuten in het vieze; er zijn gelukkig héél veel jongens en meisjes, die daarvan een hartgrondigen afschuw hebben. En..... die er hartelijk dankbaar voor zijn, als hun eens duidelijk aangetoond wordt, waarom deze stoffen in den Bijbel voorkomen; en dat dat vóórkomen ervan niets, maar dan ook niets te maken heeft met eenige on-netheid; die dankbaar zijn, als hen aangetoond wordt, wat de werkelijke inhoud van deze stoffen is.

Trouwens, zóó moeten onze kinderen worden ingeleid in alle Bijbelstoffen.

Wij moeten hen altijd leeren vragen: waarom staat dit in den Bijbel? En wat wil de Heere in dit verhaal tot ons zeggen?

Wat gaan we daarin niet vaak scheef! Soms met zeer „centrale" stoffen! Als b.v. het lijden en sterven van onzen Heere Jezus Christus! Wat geven heel veel menschen daarop niet een scheeve antwoorden, al ligt hét antwoord nóg zoo voor de hand! Hoevele komen niet verder dan er een ontroerend drama in te zien? Hoevele anderen zien in het lijden en sterven van dezen „idealen mensch" niet een lichtend voorbeeld voor

ons? De prachtigste stof voor een „imitatio Christi"! Waarom komt het verhaal van Achab en Naboth in den Bijbel voor? Die ruzie over dien wijngaard? Wat kunnen eertijde jongens niet verontwaardigd zijn over dien „gemeenen Achab"! Maar staat dit verhaal in den Bijbel om onze verontwaardiging op te wekken, of om het leven van Achab te „spannender" te teekenen? Ja, bezondigen predikanten zich er niet meermalen aan, om Bijbelstoffen in haast „dramatischen" vorm op den kansel te brengen; o, en dán lulsteren de menschen wel! Of staat dit verhaal er alleen maar in, om ons te leeren niet te staan naar andermans eigendom? Of om ons te wijzen op het gevaar van een „valsche vrouw"? Wie zijn Bijbel kent, weet beter, dat deze antwoorden lang niet alles geven, wat het rechte antwoord geven móet!

Op gelijke wijze dóórgaande, kunnen we ook vragen: en waarom verhaalt de Bijbel toch die geschiedenis van Lot met zijn dochters, na de redding uit het verwoeste Sodom? (Gen. 19). We kunnen hier op zeer vele dingen wijzen, die alle waar zijn. B.v. we zien hier de gevolgen van de slappe houding van den geloovigen (!) Lot, die, ondanks de gruwelijke zonde van Sodom, daar tóch bleef wonen; en zoo zelf de oorzaak werd van den ondergang van zijn dochters en van zijn heele geslacht. Hij stond immers nog toe ook, dat zijn dochters zich verloofden met zulke diep-zondige Sodomieten! We kunnen ook hierop wijzen, dat, wanneer de Heere niet het geloof in de harten werkt, de mensch de weldaden des Heeren niet opmerkt als..... weldaden des Heeren! Dat we daarom van eenig vertrouwen op den Heere bij Lots dochters dan ook niets zien. En daarom moeten ze zelf zien klaar te komen. Op dat kale gebergte waar Lot is gaan wonen, in dien

spelonk, geen mannen? Dus geen nageslacht? Ze zullen zichzelf wel redden; en ze maken hun vader dronken. En zoo kunnen we erop wijzen, dat de eene zonde de andere voortbrengt! Twee kinderen worden geboren; en hun nakomelingen zullen later de aartsvijanden worden van het volk des Heeren: Moab en Ammon! Allemaal waar! Maar letten we nú eens op dat ééne zinnetje, waarmee Sikkil Sr. zijn verklaring van dit verhaal besluit: „En Ruth, de Moabitische, werd één der voormoeders van Christus!"

En nu „springt" dan heele verhaal, als het ware, open!

Zóó óók moest Gods Zoon mensch worden! Om óns te redden!

Zoals ik reeds opmerkte: wat een rijkdom van gegeven. Veronderstel nu even, dat een jongen op onze jeugdvergadering een kleur krijgt onder 't voorlezen van dit gedeelte en contact opneemt met zijn vriendje naast hem, op een wijze, die niet deugt; haal die jongen er dan maar eens bij en vraag hem dan maar eens: „zeg, jó, begrijp jij eigenlijk wel goed, wat hier staat; waar het hier om gaat?" En vertel hem dan maar eens naar zijn bevattingsvermogen, den zin van dit verhaal: tien tegen één, dat hij over zijn eerst-aangenomen houding met beschaande kaken weg zal trekken.

Maar dat kan niet degene, die zelf den zin van dit verhaal niet begrijpt, wijl hij zijn aandacht enkel en alleen maar gebonden houdt bij die nachtelijke-gebeurtenis-in-dronkenschap. Zoo iemand misbruikt zelf het Woord van God op het grofste; die man is zelf geheel en al troebel! En hoe zal een troebele fontein helder water voor onze jeugd geven? P. JASPERSE.